

56

29. apríl

PRÓFREGLUGERÐ

fyrir Stýrimannaskólann í Reykjavík.

Samkvæmt lögum nr. 100 23. júní 1936, og reglugerð 23. sept. 1936, um stýrimannaskólann í Reykjavík, eru hér með settar eftirfarandi reglur um tilhögun á prófunum og hvað til þeirra útheimtist.

I. KAFLI

Ákvæði ýmislegs efnis.

1. gr.

Burtfararpróf, önnur en minna fiskimannaprófið, skulu haldin í aprílmánuði ár hvert.

2. gr.

Vilji maður ganga undir burtfararpróf skólans, án þess að hafa stundað þar nám, skal hann senda atvinnumálaráðuneytinu beiðni um það minnst 2 mánuðum áður, og skulu beiðninni fylgja vottorð um, að umsækjandi fullnægi þessum kröfum:

1. Að hann fullnægi kröfum reglugerðar um siglingatíma.
2. Að hann hafi þá sjón, heyrn og málfæri, sem staðan heimtar.
3. Að hann kunni sund.
4. Að hann sé eigi haldinn af neinum næmum sjúkdómi eða líkamskvilla, er orðið geti öðrum skaðvænn.
5. Að hann hafi óflekkað mannorð.
6. Skirnarvottorð.

Svo skal hann og senda vottorð um þann undirbúning, er hann hefir fengið.

3. gr.

Á tilteknum degi og stundu skulu prófsveinar mæta í stýrimannaskólanum og hafa með sér sjókort, pappír og öll þau hjálpartæki, sem þarf til úrlausnar skriflegra verkefna. Orðabækur mega prófsveinar ekki hafa við úrlausnir stíla.

4. gr.

Við burtfararprófin skulu, auk kennarans, sem prófar, vera tveir prófdómendur í hverri grein, og skipar atvinnumálaráðuneytið til þess sérfræðinga eftir þörfum. Það skipar einn þeirra formann prófnefndarinnar.

Munnleg próf skulu haldin í heyranda hljóði.

5. gr.

Hinir skipuðu prófdómendur tiltaka prófverkefnin, hvorir í sinni grein, og skal hvert af skriflegu verkefnum vera í svo mörgum eintökum að minnsta kosti, að hver prófsveinn fái eitt.

6. gr.

Við skriflegt próf fá allir prófsveinar, sem ganga undir samskonar próf, sömu verkefni. Eigi má rita fleiri en eitt verkefni á sama blaðið, en vera má verkefnið í fleiri liðum.

Tekið skal fram, hve margar einkunnir séu gefnar fyrir verkefnið, svo og hve langur tími veitist til úrlausnar. Lengri úrlausnartíma má enginn hafa.

7. gr.

56

Nú þykir prófsveini eitthvað ógreinilegt í verkefninu, og getur hann þá snúið sér til eftirlitsmanns. 29. apríl

8. gr.

Meðan á skriflega prófinu stendur, mega engir aðrir en prófsveinar og eftirlitsmenn vera í prófstofunni. Kennarar skólans mega ekki vera eftirlitsmenn, að minnsta kosti ekki við þær greinar, sem þeir hafa kennt. Eftirlitsmenn bera ábyrgð á, að engum brögðum sé beitt við prófið. Þeir skulu vera tveir í hverri prófstofu. Hinir skipuðu prófdómendur eru eftirlitsmenn. Ef prófdómendur eru eigi eins margir og eftirlitsmenn þurfa að vera, þá skipar atvinnumálaráðuneytið eftirlitsmenn eftir þörfum.

Sannist það, að prófsveinn reyni að fá hjálp, láti hjálpa sér, eða hjálpi öðrum, skal honum þegar vikið frá prófi, og skal svo álitid, að hann hafi eigi staðizt prófið.

9. gr.

Nú gengur prófsveinn frá prófi og kennir sjúkleik um, en sannar síðar með læknisvottorði, að hann hafi verið veikur, og má þá prófa hann í því, sem hann átt ótekið próf í, jafnshjótt og því verður við komið á sama próftíma.

10. gr.

Sannist það, að prófsveinn hafi hegðað sér ósæmilega við prófið, getur formaður prófnefndar vikið honum frá prófinu.

11. gr.

Áður en prófið byrjar, skal prófnefndin semja próftöflu, er skal undirrituð af formanni prófnefndarinnar og fest upp í stýrimannaskólanum, minnst degi áður en prófið byrjar. Skulu prófdómendur og prófsveinar mæta stundvíslega eftir þessari töflu.

12. gr.

Munnlegar spurningar skulu vera tveimur fleiri en prófsveinar, og má aðeins eitt verkefni vera á hverjum seðli. Við prófið dregur hver prófsveinn sínar spurningar. Prófsveinar skulu prófaðir eftir stafrófsröð. Ef tveir eða fleiri hafa sömu nöfn og feðraheiti, skal aldur ráða, og skal sá eldri prófaður fyr.

13. gr.

Fyrir svör við hverri spurningu eða verkefni, skulu prófdómendur gefa einhverja af einkunnum þeim, er hér segir: 8, $7\frac{2}{3}$, $7\frac{1}{3}$, 7, $6\frac{2}{3}$, $6\frac{1}{3}$, 6, $5\frac{2}{3}$, $5\frac{1}{3}$, 5, $4\frac{2}{3}$, $4\frac{1}{3}$, 4, $3\frac{2}{3}$, $3\frac{1}{3}$, 3, $2\frac{2}{3}$, $2\frac{1}{3}$, 2, $1\frac{2}{3}$, $1\frac{1}{3}$, 1, 0.

II. KAFLI

Prófkröfur.

14. gr.

Til hins minna fiskimannaprófs útheimtist:

Stærðfræði (munnleg):

Kunnátta í fræðinni um heilar tölur, almenn brot, tugabrot, hlutföll talna og um einföldustu atriði flatarmálsfræðinnar. Þekking á mælikvörðum lina og horna og leikni í að nota þá.

Tugakerfið, samlagning, frádráttur, margföldun og deiling með heilum tölum, almennum brotum og tugabrotum. Að finna óþekkta tölu í hlutfallslíkingu.

56 Þekking á beinum og bjúgum línun, hringum og línun þeirra, flatarmáli hrings,
29. apríl þríhyrnings og ferhyrnings.

Siglingafræði (munnleg og skrifleg):

1. Þekking á jarðarhnetlinum, lögun hans og stærð, bauganeti hans, lengd og breidd, kompáslinum og kompásstrikum.

Skyn á miðjarðarbaug, jarðarás, jarðskautum, lengdarbaugum, breiddarbaugum, lengd, breidd, breiddarmun, lengdarmun, afviki, kompáslinum og kompásstrikum.

2. Þekking á kompásnum og á notkun hans, á misvisun, halla (inklination), segulskekkju og hvernig hún verði fundin með jarðlægum athugunum; skyn á skriðmæli, vegmæli, grunn- og djúplóði.

Grein á segulmagni, segulnál, hinum ýmsu hlutum kompássins og mismunandi kompástegundum, misvisun og misvisunarlinum, halla og hallalínun, segulskekkju og helztu orsökum hennar, hvernig hún verði fundin af stefnum og miðunum á sjókortum, ennfremur grein á segulskekkjutöflum og stýristöflum og notkun þeirra. Þekking á skriðmæli og vegmæli og hlutum þeirra, á grunnlóði og djúplóði og notkun allra þessara áhalda.

3. Skyn á sjókortum, innihaldi þeirra og notkun.

Grein á aðalreglum um gerð sjókorta eftir Mercatorsaðferð, mælikvörðum þeirra og línun, hvað standa eigi á sjókortum, og hvernig þau eru notuð.

4. Þekking á dagbókarhaldi, leiðarreikningi, straumi, drift, að setja stefnu skipsins og á að finna stað skipsins á kortinu.

Þekking á tilgangi skipsdagbókar, hvað og hversu í hana skuli ritað; að finna stefnu og hraða straumsins með athugunum jarðlægra hluta; að geta fundið þann stað, er halda á til, þegar sá staður, sem siglt er frá, er kunnur, og stefnur þær og vegalengdir, er farnar hafa verið; að marka stað skipsins á kortið með miðum, miðunum og hornmælingum; að finna þá stefnu á kortinu, sem halda á, og leiðréttu þá stefnu fyrir straumi og öðrum áhrifum á hana, svo að fundin verði sú stefna, sem stýra á eftir áttavitanum, að finna þá vegalengd, er halda skal, og hve langt um liði, þangað til komist verði til ákveðins staðar.

5. Að kunna að finna, hvenær flóð verður og fjara.

Til þess skal nota sjávarfallatöflur og flóðmun eða flóðbið.

6. Að kunna að nota sextant, til þess að geta fundið stað skipsins með jarðlægum athugunum.

Grein á helztu hlutum sextantsins, skiptingum mælibogans og brotmælisins, á stöðu speglanna og hvernig hún er athuguð og lagfærð, á markréttingu og hvernig hún finnst, og á mælingu horna milli jarðlægra punkta.

Sjómennska (munnleg og verkleg):

Þekking á alþjóðlegum siglingareglum og neyðarbendingum og á bjargtækjum og notkun þeirra.

Þekking á reglum þeim, sem fylgja ber til að forðast ásiglingu, og á ljósum þeim, sem skipum ber að hafa undir ýmsum kringumstæðum, svo og að kunna að nota almenn bjargtæki við björgun úr sjávarháska.

Skyn á hirðingu og meðferð á skipum, reiða, seglum, siglum, köðlum og virum og samsetningu þeirra og öðru, sem þar að lýtur; ennfremur meðferð og hirðingu veiðarfæra.

Skyn á, hve þýðingarmikil er góð hirðing og meðferð á skipum og öllu, sem þar að lýtur, og hvernig hún er framkvæmd; samsetning kaðla og víra, vafning kaðla og víra, skyn á ýmiskonar taliðum, og hve margfaldan kraft þær gefa, á ýmiskonar nauðsynlegum hnútum, vafningum og brögðum; notkun rekakker, olíu og

öryggislína, neyðarstýris, skyn á bráðabirgðaviðgerð á leka úti á sjó, á umbúnaði 56
 lestaropa, á legufærum og hvernig leggja beri skipi fyrir 2 akkerum og í vetrarlægi 29. apríl
 (mooring), á notkun bjarghella og bjarghringa, útsetning og inntöku báta, á björgun
 manns, er dettur útbýrðis; helztu grundvallaratriði í seglasaum og að geta annast
 smáviðgerðir á seglum.

Skyn á, hvernig fara eigi yfirleitt með ýmiskonar veiðarfæri, bæði í notkun
 og þegar þau eru ekki í notkun, og hvaða þýðingu litun, börkun eða tjörgun hefir
 á endingu þeirra.

Nemöndum er og skylt að hlýða á fyrirlestra í almennri sjómennsku.

Íslenzka (skrifleg og munnleg):

*Að hafa lesið að minnsta kosti 50 bls. í 8 bl. broti í lausu máli og ljóðum og
 geta skýrt það nokkurn veginn. Efnið skal þannig valið, að nemendur læri sem
 flest orð og orðatiltæki, er að sjómennsku lúta. Þeir skulu geta farið sæmilega
 með íslenzkt mál í ræðu og riti, sérstaklega í þeim efnum, er til stöðu þeirra heyr.*

Sjóréttur (munnlegur):

Að þekkja helztu lagaákvæði, er snerta rétt og skyldur skipverja.

Þekking á helztu íslenzkum lagaákvæðum um skip, um hafið og á skilyrð-
 unum til að vera skipstjóri, stýrimaður og vélstjóri, og á réttindum og skyldum
 þeirra á skipinu; á valdi og ábyrgð skipstjóra á eigin gerðum og gerðum skip-
 verja, réttindum og skyldum þeirra á skipinu og á ráðningu skipverja.

Hjúkrunarfræði (munnleg):

*Að geta veitt algengustu hjálp í viðlögum við slysfarir og við algengustu kvill-
 um. Að kynnast sóltvarnarreglum, sem skipum er skylt að hlýða.*

Nauðsynleg þekking á að nota þau lyf og tæki, sem lyfjakista skipsins hefir.

15. gr.

Til hins meira fiskimannaprófs útheimtist:

Stærðfræði (munnleg):

Hið sama og til hins minna fiskimannaprófs og ennfremur:

1. Í reikningi: Notkun *logaritma*. Margföldun, deiling, veldisupphafning og
 rótarútdráttur með *logaritmum*. Þekking á veldi talna og tvíveldisrótarút-
 drætti.
2. Í flatarmálsfræði: *Beinar línur. Horn. Hringurinn. Marghyrningur. Spor-
 baugur. Reglur um hliðar og horn í þríhyrningum og samhliðungum. Rétt-
 hyrndur þríhyrningur. Einslaga og samfalla þríhyrningar. Flatarmál hrings
 og marghyrninga. Uppdráttur og útreikningur flatarmáls einföldustu flata.*
 Þekking á flötum þríhyrningum, ferhyrningum, sporbaugum, kúlum og spor-
 baugskúlum. Kunnátta í að skipta beinum línunum, að draga upp og fella línu
 beint niður á aðra, að draga línu samhliða annari beinni línu, að afmarka
 horn, er sé jafnstórt öðru tilteknu horni, að skipta horni í tvo jafnstóra hluta,
 að skipta hring í 2, 4, 6 eða 8 jafnstóra hluta.
3. Í þríhyrningafræði: *Þekking á grundvallaratriðum þríhyrningafræðinnar og
 á útreikningi flatra réttthyrndra þríhyrninga eftir henni.* Þekking á horna-
 föllum og notkun þeirra við útreikning á flötum, réttthyrndum þríhyrningum.
4. Í rúmfræði: *Útreikningur rúmtaks ferstrendings og sivalnings.*

Siglingafræði (skrifleg og munnleg):

Hið sama og til minna fiskimannaprófsins og ennfremur:

1. Þekking á himinhvolfinu og daglegri hreyfingu þess, á bauganeti þess, á því
 að ákveða afstöðu himinhnatta, á sólinni og hreyfingu hennar. Þekking á mæl-
 ingu tímans og skiptingu hans. Að kunna að finna ristíma, hágöngutíma og

hvarftíma himinhnatta. Þekking á heimsásnum, miðhiminbaug, rektascensionssbaugum, deklinationsbaugum, tímabaugum, sjónbaug, azimuthbaugum, hæðabaugum, rektascension, deklination, tímahornum, hvirfilhornum (azimuti), hæð, viki (amplitude), afstöðu heimsássins við sjónbauginn, dag- og náttbogum himinhnatta, æsæjum og ósæjum stjörnum, hinni daglegu hreyfingu, áhrifum breiddar og deklinationar á hæð himinhnatta. Þekking á sólbrautinni og hreyfingu sólarinnar eftir henni. Grein á stjörnuþegi, stjörnutíma, sólþegi, sóltíma, meðalþegi, meðaltíma, meðalsól, tímajöfnuði, hjálparstærðunum „R“ og „E“, trópisku sólári, almanaksári. Ristími, hágöngutími og hvarftími himinhnatta skal fundinn með viðeigandi töflum.

2. *Þekking á hæðarleiðréttingum himinhnatta, og að kunna að finna breiddina af athugun sólar eða fastastjörnu í hádegisbaug*. Þekking á lækkun hafsbrúnar, geislabroti, sjónarmun (parallaxis) og á hálfum þvermæli. Finna skal og nota hæðarleiðréttingarnar, annaðhvort hverja fyrir sig eða allar í einu. Breiddina skal finna af hæðarathugun sólar eða fastastjörnu í háboga og lágboga.
3. *Þekking á sextanti og notkun hans*.
4. *Að kunna að finna misvísun eða segulskekkju með viks (amplitude)-athugun sólar og með azimuthathugun sólar eða stjarna. Að kunna að finna misvísun eða segulskekkju af athugun pólstjörnnunnar. Þekking á hallasegulskekkju*. Misvísun og segulskekkju skal finna með því að miða sólina, þegar hún ris eða rennur, eða með því að mæla hæð sólarinnar eða fastastjörnu og miða hana samtímis. Misvísun og segulskekkju skal og finna með því að miða pólstjörnuna og finna azimuth hennar úr viðeigandi töflum. Þekking á orsökum hallasegulskekkju, og hvernig hún verði fundin og notuð. Þekking á miðunarspjaldi, misvísun og breytingum á henni, á halla, breytingum á honum og áhrifum hans á kompásinn. Skyn á hinum ýmsu tegundum segulskekkju, orsökum hennar og breytingum á henni. Þekking á segulskekkjutöflum og hvernig þær eru búnar til.
5. *Staðarákvarðanir með radió-miðunum*. Upp á radió-miðanir skal heimfæra viðeigandi leiðréttingar og finna með þeim stað skipsins.

Sjómennska (munnleg, skrifleg og verkleg):

Hlíf sama og til hins minna fiskimannaprófs og ennfremur þekking á notkun alþjóða-merkjabókar og að geta lesið og gefið ljós- og hljóðmerki eftir Morse-stafrófi. Þekking á að gefa og taka á móti merkjum með alþjóðlegum merkja-veifum og fjarlægðarbendingum, svo og með ljós- og hljóðmerkjum eftir Morse-stafrófi.

Íslenzka (skrifleg og munnleg):

Að hafa lesið að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. broti, í lausu máli og ljóðum, og geta skýrt þær nokkurn veginn. Efnið skal þannig valið, að nemendur læri sem flest orð og orðtök, er að sjómennsku líta. Þeir skulu geta farið sæmilega með íslenzkt mál í ræðu og riti, sérstaklega í þeim eignum, er stöðu þeirra heyrir. Prófsveinninn skal þekkja orðflokkan og hljóðvörpin og kunna nokkuð í beygingum. Hann skal geta samið sæmilega stílaða og stafsetta ritgerð um efni, er snertir sjómennsku.

Danska (munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. br., í lausu máli og ljóðum, sérstaklega um líf og starf sjómanna, og geta talað dönsku nokkuð, einkum um það, er sjómennsku snertir. Prófsveinninn verður að kunna nokkur helstu atriði danskrar málfræði.

Enska (munaleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. br., einkum um sjómennsku, og geta talað ensku nokkuð, einkum um það, sem gerist á sjó. Prófsveinninn verður að kunna nokkur helztu atriði enskrar málfræði.

56

29. apríl

Sjóréttur (munaleg):

Að þekkja helztu lagaákvæði, er snerta rétt og skyldur skipstjóra. Þekking á helztu islenzkum lagaákvæðum um skip, um hafið og á skilyrðunum til að vera skipstjóri, réttindum og skyldum hans á skipinu, um vald skipstjóra og ábyrgð á eigin gerðum og gerðum skipverja; skilyrðum til að vera stýrimaður og vélstjóri, réttindum og skyldum þeirra á skipinu, og réttindum annara skipverja; um ráðningu skipverja.

Hjúkrunarfræði (munaleg):

Að hafa fengið yfirlit yfir það helzta, sem stendur í lækningabókum sjómanna, og sé einkum lögð áherzla á þessi atriði:

1. *Algengustu hjálp í viðlögum við slysfarir og algengustu sjúkdóma.*
2. *Samræðissjúkdóma og varnir gegn þeim.*
3. *Næma sjúkdóma og sóttvarnareglur, sem skipum er skylt að hlýða.*
4. *Almennar heilbrigðis- og þrifnaðarreglur á skipum, hirðingu þeirra og umgengni alla, matvæli og fæði skipverja.*

Bókhald:

Að kunna það bókhald, sem staðan útheimtir. Helztu atriði tvöfaldrar bókfærslu.

Vélfræði:

Einföldustu atriði mótorfræðinnar ásamt yfirliti yfir algengustu vélar, notkun þeirra, umhirðu og eldsneyti.

Auk þess sé nemendum skylt að hlýða á fyrirlestra í sjómennsku og veðurfræði.

16. gr.

Til farmannaprófsins útheimtist:

Stærðfræði (skrifleg og munaleg):

Hið sama og til hins meira fiskimannaprófs og ennfremur:

1. *Í reikningi: Fyllri þekking á veldi og rót og á logaritmum. Reikningur með viðlægum og frádrægum stærðum með tölum og bókstöfum. Einfaldur vaxtareikningur. Einfaldar líkingar. Þekking á, hvað átt er við með veldi og rót og með logaritmum. Grundvallaratriði bókstafareiknings og leysing einfaldra líkinga með einni og tveim óþekktum stærðum.*
2. *Í flatarmálsfræði: Skyn á rétthyrndu koordinatkerfi. Þekking á breytingu hornafallanna í þríhyrningafræðinni í rétthyrndu koordinatkerfi.*
3. *Í rúmfræði: Afstaða beinnar línu til flatar og afstaða flata innbyrðis. Þekking á prisma, strýtu, keilu, kúlu og sivalningi og á línunum, sem myndast á yfirborði þessara hluta við beinan gegnumskurð. Skyn á bogahornum og bogapríhyrningum. Rúmtak prisma, strýtu, keilu og sivalnings. Þekking á jafnskiptum mælikvarða og strengkvarðanum; að draga hring gegnum 3 gefna punkta; að draga sneiðboga yfir tilnefnt horn; að finna óþekkta parta í þríhyrningi með uppdrætti. Þekking á flatarmáli þríhyrninga, ferhyrninga, marghyrninga og hringflata. Þekking á rúmmáli tenings, prisma, strýtu, keilu, kúlu og sivalnings.*

Siglingafræði (skrifleg og munaleg):

Hið sama og til hins meira fiskimannaprófs og ennfremur:

1. *Kompásleiðréttingar. Reglurnar um leiðréttingu kompássins með segulstöngum og hlutum úr deigu járni.*

- 56 29. apríl 2. *Þekking á segulskekkjumæli (Deflector) og notkun hans við segulskekkjurannsóknir.*
3. *Djúpmælar. Að búa til vaxandi kort. Hættuhorn. Þekking á helztu djúpmæli-tækjum ásamt bergmálsdýptarmælum. Þekking á helztu aðferðum við tilbúning vaxandi sjókorta, og á mismunandi mælikvörðum þeirra. Notkun hættuhorna, bæði láréttra og lóðréttra.*
4. *Að kunna að finna breiddina af athugun sólar, fastastjörnu og reikistjörnu í og fyrir utan hádegisbaug, og að kunna að finna breiddina af athugun tunglsins í hágöngu (háþoga). Tímahorn himinhnattarins skal finna með því að nota sjóúrið og lengdina; við athugun himinhnattar fyrir utan hádegisbauginn skal finna breiddina annaðhvort með því að reikna kúlupríhyrninginn milli hvirfildepils, himinskautsins og himinhnattarins, eða með því að reikna út hæðaraukann, sem leggja á við tvímiðjuhæðina til þess að fá hæðina í hágöngu. Tunglið skal aðeins mælt í háþoga.*
5. *Að kunna að fara með sjóúr og finna stöðu þess og daglegan gang. Þekking á því, hvar sjóúrið á að vera í skipinu, hversu með það skuli fara, þegar það er í skipinu eða flutt í skipið eða úr því. Stöðu sjóúrsins skal finna með tímaathugun við himinhnetti, bæði yfir hafsbrún og gerfilágflöt, við samanburð á öðru úri og við tímamerki.*
6. *Að kunna að finna lengdina með sjóúrinu og hæð sólar, fastastjörnu eða reikistjörnu. Hér skal nota tímahornsútreikninginn og meðaltímann í Greenwich.*
7. *Að kunna að finna stað skipsins með staðarlínu, byggðum á athugun sólar, fastastjörnu eða reikistjörnu. Þekking á jafnhæðarbaugum og stefnu staðarlínu í sambandi við jafnhæðarbauga; finna skal stað skipsins með því að mæla samtímis hæð tveggja himinhnatta, eða mæla hæð himinhnatta á mismunandi tíma og taka tillit til þess, er siglt hefir verið milli athugananna; staðarlínan á kortinu sé fundin með útreikningi tveggja punkta í jafnhæðarbaug eða með einum punkti og azimuti (annaðhvort hæðar- eða tímaazimuti); enn fremur með hæðaraðferðinni. Misvisun og segulskekkju skal einnig finna með hæðar- eða tímaazimuti, með töflum eða reikningi.*
8. *Fyllri þekking á himintunglum. Almennit yfirlit yfir sólkerfið, og að þekkja helztu reiki- og fastastjörnur.*
9. *Í dagbókarhaldi: Einkum þau atriði, er snerta skipseigendur, váttryggjendur og eigendur farms.*
10. *Þekking á notkun helztu raf- og radiótækja, sem notuð eru við siglingar. Skyn á Gyro-kompásum, radiómiðunartækjum, rafmagnsvegmælum og öðrum rafvélum, sem notaðar eru við siglingar. Sigling eftir stórbaug og stórbaugskort.*

Vélfræði (munnleg):

Þekking algengustu eimvéla ásamt kötlum og hjálparvélum. Hestöfl, eldsneytiseyðsla og gæzla vélarinnar. Þekking á algengustu mótorvélum, einkum Dieselvélum og gæzlu þeirra, ásamt hjálparvélum og eldsneytiseyðslu.

Eðlisfræði (munnleg):

Þekking á eðlisfræðilegum eiginleikum hluta. Jafnvægi og hreyfing fastra, fljótandi og loftkendra hluta; þyngdarlögmál. Samstilling og sundurliðun afla. Einfaldar vélar. Eðlisþyngd. Dælur. Loftþyngdarmælar. Aðalatriði hitafræðinnar. Einfaldar reglur um hljóðið, ljósið, rafmagn og rafsegulmagn.

Sjómennska (skrifleg, munnleg og verkleg):

Híð sama og til hins meira fiskimannaprófs og enn fremur:

1. *Stutt lýsing á byggingu skipa, rúmlestir, djúprista, afturhlæðni og stöðugleiki. Viðhald skipa á sjó og landi. Áhrif skráfu og stýris. Vatnshéttar skiljur og tæm-*

ingartæki. Helztu lagaákvæði um flokkun og skoðun skipa. Aðalhlutar skips- 56
ins: Kjölur, bönd, langbönd, stefni, súðir, þilför, skiljur, skipting skipsins í 29. apríl
vatnspétt rúm. Helztu smíðæfni og samskeyting þeirra. Helztu útreikningar,
er snerta djúpristu, afturhlæðni og stöðugleika, fermingu og affermingu skipa.
Viðhald járn- og tréskipa. Hleðsluborð og hleðslumerki, og yfirlit yfir lög og
reglur um þau efni. Stjórn og beiting skipa á höfnum inni, þröngum siglinga-
leiðum og í rúmsjó.

2. *Bátar og notkun þeirra. Tæki til fermingar og affermingar skipa. Meðferð farms og kjölfestu. Öryggisráðstafanir við skipströnd, árekstur, eldsvoða, sjóskaða o. fl. Línubýssur og önnur bjargtæki. Notkun leiðalýsinga o. fl. Þ. h. Notkun taflna um styrkleika, aðallega þeirra hluta, sem notaðir eru við fermingu og affermingu skipa. Skyldur stýrimanns á verði.* Stjórn og meðferð báta undir ýmsum kringumstæðum, bæði við land og í rúmsjó; notkun báta við björgun úr sjávarháska; brimlending, og hvernig flutt eru út akkeri með bátum. Útreikningur á þeirri áreynzlu, sem losunartæki verða fyrir. Helztu ráðstafanir og hvers ber að gæta við flutning ýmiskonar farms. Hirðing og loftræsting farm- og kolarúma. Vatn sem kjölfesta. Björgunarráðstafanir á skipi og mönnum við skipströnd, í rúmsjó og við árekstur. Íkveikjuhætta af farmi, eldsvoði, eldsvarnir og slökkvitæki. Skemmdir á skipi og farmi. Rek-
akkeri. Neyðarstýri. Að lægja sjó með olíu eða lýsi. Meðferð og notkun línubýssu, bjargstóls og annara bjargtækja. Að draga skip og að leggja skipi í rétt. Staða stýrimannsins á skipinu og skyldur þær, sem á honum hvíla, bæði á ferð-
inni og við land.

Landafræði og veðurfræði (munnleg):

Stutt yfirlit yfir landslag hinna helztu meginlanda. Helztu skipgengar ár og fljót. Heimshöfin og helztu siglingaleiðir. Helztu verzlunarborgir. Skyn á helztu loft- og sjávarmælitækjum. Skipting hitans á yfirborði jarðar. Vatnsgufa loftsins, ský og úrkoma. Veðurfregnir og veðurkort. Rafmagn í gufuhvolfinu. Loftþrýstingur. Vindar og lögmál þeirra. Þekking helztu hafstrauma. Orsakir hitabeltisstorma, og hvernig beri að sigla til að forðast þá eða komast úr þeim.

Íslenzka (skrifleg og munnleg):

Að hafa lesið að minnsta kosti 200 bls. í 8 bl. broti í lausu máli og ljóðum og geta skýrt það vel. Efnið skal þannig valið, að nemendur læri sem flest orðtök, er að sjómennsku lúta. Jafnframt skulu þeir hafa lært það af íslenzkri málfræði, er þarf til þess að fara vel með íslenzkt mál, í ræðu og riti, og geta skrifað á allgóðu máli og með góðri stafsetningu ritgerð um efni, er snertir sjóferðir, og samið laglega skjöl þau og skilríki, er staða þeirra heimtar. Prófsveinn skal sýna réttan skilning á því, sem hann hefir lesið, og þekkja orðflokkana og beygingar þeirra nokkurn veginn vel. Hann skal og þekkja helztu hljóðbreytingar málsins, og kunna að aðgreina nokkuð höfuðsetningar og aukasetningar.

Danska (skrifleg og munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 200 bls. í 8 bl. broti í lausu máli og ljóðum, einkum um líf og störf sjómanna, og geta talað dönsku sæmilega, einkum um það, er sjómennsku snertir, og að geta gert léttan danskan stíl.

Prófsveinninn verður að kunna helztu atriði danskrar málfræði og geta talað málið, einkum um þau efni, er varða stöðu hans.

Enska (skrifleg og munnleg):

Að hafa lesið að minnsta kosti 200 bls. í 8 bl. broti, einkum um líf og störf sjómanna, skilja „Nautical Almanac“ og geta talað ensku nokkurn veginn, einkum um

56 það, er sjómennsku tilheyrir. Prófsveinn verður að kunna helztu atriði enskrar mál-
29. apríl fræði og geta talað málið nokkurnveginn, einkum um þau efni, er snerta stöðu hans.

Þýzka (skrifleg og munnleg):

Krafizt er sömu kunnáttu og í ensku.

Sjóréttur (munlegur):

Nokkru fyllri þekking en til hins meira fiskimannaprófs, einkum um farmbréf og farmskirteini. Farmsamningar.

Hjúkrunarfræði (munleg):

Nokkru fyllri þekking en til hins meira fiskimannaprófs, einkum um hitabeltis-sjúkdóma og varnir gegn þeim.

Bókhald og viðskiptafræði (skrifleg og munnleg):

Þau atriði, er farmenn skipta mestu, og staða þeirra heimtar. Að kunna svo tvöfalda bókfærslu, að hann geti fært sjálfstætt bókhald fyrir skipið og gert upp rekstursreikning þess. Helztu atriði almennrar viðskiptafræði.

17. gr.

Til skipstjóraprófs á varðskipum ríkisins útheimtist:

Stórskotafræði (munleg og verkleg):

1. Þekking á byssum varðskipa ríkisins, notkun þeirra og hirðingu.
2. Þekking á fjarlægðamælum og notkun þeirra.

Ljósfræði (munleg):

Þekking á frumatriðum ljósfræðinnar, prismaglerjum og öðrum sjónglerjum.

Mælingafræði og stærðfræði (skrifleg og munnleg):

1. Mælistaðir og lega þeirra til staðarárkvæðana.
2. Þekking á leiðréttingum horna, merkja og miðana á jörðunni til útsetningar í varandi kort.
3. Þekking á leiðréttingu sextanthorna vegna hæðarmismunar mælistaðanna. Flokkun og nákvæmni mælistaða, og hvers ber að gæta við val þeirra til staðarárkvæðana. Að kunna að leiðrétta horn, sem mæld eru með sextanti milli mishárna mælistaða, þegar kunn eru hæðarhorn af mælistöðunum. Fyllri kunnátta í stærðfræði en til farmannaprófs, einkum í bókstafareikningi, likingum og hornafræði.

Alþjóðamerki (verklegt):

Leikni í notkun ljós- og hljóðmerkja og merkjaflagga. Leikni í að nota handflögg til merkjagjafa eftir alþjóðareglum. Áherzla skal lögð á merkjagjafir eftir Morse-stafrófi og með tveim handflöggum eftir alþjóðareglum.

Alþjóðaréttur (munlegur):

Helztu ákvæði milliríkjasamninga um gæzlu landhelginnar og um fiskveiðar á hafinu. Þýðing og gæzla landhelginnar á ófriðartimum.

Enska (skrifleg og munnleg):

Fyllri kunnátta í að tala og rita málið, en krafizt er til farmannaprófs.

Þýzka (skrifleg og munnleg):

Sama kunnátta og í ensku.

Líkamsæfingar:

Kunnátta í algengri leikfimi og æfing í að stjórna leikfimisflokki. Róðraræf-

ingar og kunnátta í að stjórna bátum. Krafizt er þeirrar kunnáttu, sem nauðsynleg 56
er til þess að geta stjórnað þeim æfingum í leikfimi, sem hægt er að viðhafa á skipi. 29. apríl
Ennfremur róðraræfingar eftir settum reglum og kunnátta í að stjórna bæði róðrar-
og vélbátum. Prófsveinn sé æfður í að gefa fyrirskipanir í því, er að þessu lýtur,
kveðjum og viðeigandi framkomu sem yfirmaður.

III. KAFLI

Einkunnir og skilyrði fyrir að standast prófin.

Fyrirmynd fyrir prófvottorðum.

18. gr.

Við hið minna fiskimannapróf skulu gefnar 13 einkunnir, sem sé:

Í stærðfræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í siglingafræði: 4 einkunnir fyrir 2 skriflegar og 2 munnlegar úrlausnir ..	4
Í notkun sextants: 1 einkunn	1
Í sjómennsku: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega úrlausn (siglingareglur) og	
1 verklega úrlausn	2
Í islenzku: 2 einkunnir fyrir 1 skriflega og 1 munnlega úrlausn	2
Í sjórétti: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í hjúkrunarfræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í ritleikni: 1 einkunn	1

Við hið meira fiskimannapróf skal gefin 21 einkunn, sem sé:

Í stærðfræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í siglingafræði: 4 einkunnir fyrir skriflegar úrlausnir, 2 einkunnir fyrir 2	
munlegar úrlausnir og 1 einkunn fyrir kunnáttu í að nota sextant	7
Í sjómennsku: 1 einkunn fyrir munnlegar úrlausnir í alþjóða siglingareglum	
og neyðarbindingum, 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn í almennri sjómennsku	
og viðhaldi skipa og veiðarfæra, 1 einkunn fyrir kunnáttu í verklegri sjóvinnufræði	
og 1 einkunn fyrir kunnáttu í merkjagjöfum eftir Morse-stafrófi	
og í notkun alþjóða merkjabókar	4
Í islenzku: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn	2
Í dönsku: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í ensku: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í sjórétti: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í bókhaldi: 1 einkunn fyrir skriflega úrlausn	1
Í heilsufræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í vélfræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í ritleikni og frágangi skriflegra verkefna: 1 einkunn	1

Við farmannaprófið skulu gefnar 33 einkunnir, sem sé:

Í stærðfræði: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn	2
Í siglingafræði: 6 einkunnir fyrir skriflegar úrlausnir, 3 einkunnir fyrir 3	
munlegar úrlausnir og 1 einkunn fyrir kunnáttu í að nota sextant	10
Í sjómennsku: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn í alþjóða siglingareglum	
og neyðarbindingum, 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn í al-	
mennri sjómennsku og í skipagerð, 1 einkunn fyrir kunnáttu í verklegri sjóvinnufræði	
og 1 einkunn fyrir kunnáttu í merkjagjöfum eftir Morse-stafrófi	
og í notkun alþjóða merkjabókar	5
Í landafræði og veðurfræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
Í islenzku: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn	2

56	Í dönsku: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn	2
29. apríl	Í ensku: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn	2
	Í þýzku: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn	2
	Í sjórétti: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
	Í heilsufræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
	Í bókhaldi: 1 einkunn fyrir skriflega úrlausn	1
	Í viðskiptafræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
	Í vélfræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
	Í eðlisfræði: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
	Í ritleikni og frágangi skriflegra verkefna: 1 einkunn	1
	Við skipstjórapróf á varðskipum ríkisins skulu gefnar 12 einkunnir, sem sé:	
	Í stórskotafræði: 1 einkunn fyrir munnlega og verklega úrlausn	1
	Í mælingafræði og stærðfræði: 2 einkunnir fyrir munnlegar og skriflegar úrlausnir	2
	Í alþjóðamerkjum: 1 einkunn fyrir verklegar úrlausnir	1
	Í alþjóðarétti: 1 einkunn fyrir munnlega úrlausn	1
	Í ensku: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn	2
	Í þýzku: 2 einkunnir fyrir 1 munnlega og 1 skriflega úrlausn	2
	Í líkamsæfingum: 2 einkunnir fyrir hæfni í þessum greinum	2
	Í ritleikni og frágangi skriflegra verkefna: 1 einkunn	1

19. gr.

Til þess að standast próf útheimtist:

Í siglingareglum ekki lægra en einkunnin 5.

Í íslenzku og siglingafræði ekki lægra en meðaleinkunnin 4 í hvoru.

Meðaleinkunn minnst 4.

Hæstu og lægstu aðaleinkunnir við prófin verða því sem hér segir:

Við hið minna fiskimannapróf: Hæsta einkunn 104 stig, lægsta einkunn 52 stig.

Við hið meira fiskimannapróf: Hæsta einkunn 168 stig, lægsta einkunn 84 stig.

Við farmannapróf: Hæsta einkunn 264 stig, lægsta einkunn 132 stig.

Við skipstjórapróf á varðskipum ríkisins: Hæsta einkunn 96 stig, lægsta einkunn 48 stig.

Ágætiseinkunn telst meðaleinkunnin

1. einkunn telst meðaleinkunnin

2. einkunn telst meðaleinkunnin

3. einkunn telst meðaleinkunnin

20. gr.

Hver prófsveinn, er próf hefir staðizt, fær prófskírteini, er sýnir séreinkunnir hans og aðaleinkunn. Skírteinið skal gefið út á íslenzku og ensku — þó aðeins á íslenzku fyrir minna fiskimannaprófið —, eftir þeim fyrirmyndum, sem hér fara á eftir:

1. fyrirmynd.

56

29. apríl

STÝRIMANNASKÓLINN Í REYKJAVÍK

PRÓFSKÍRTEINI

N. N. (fullt nafn)

fæddur (fæðingarstaður, fæðingardagur og -ár)

hefir staðizt

hið minna fiskimannapróf

samkvæmt lögum nr. 100, 23. júní 1936, um stýrimannaskólann í Reykjavík,

og hlotið þessar einkunnir:

Í stærðfræði	1 eink.	stig
– siglingafræði	4 —	—
– notkun sextants	1 —	—
– siglingareglum	1 —	—
– sjómennsku	1 —	—
– íslenzku	2 —	—
– sjórétti	1 —	—
– hjúkrunarfræði	1 —	—
– ritleikni	1 —	—

Aðaleinkunn stig

sem verður meðaleinkunnin, og hefir hann því staðizt prófið

með einkunn.

..... 19....

.....

Hæsta einkunn við prófið er 8 stig og hæsta aðaleinkunn því 104 stig.

Til þess að standast prófið þarf:

Í siglingareglum ekki lægra en .. 5 stig

– íslenzku minnst 8 —

– siglingafræði minnst 16 —

– meðaleinkunn minnst 4 = aðaleinkunn minnst 52 stig.

Siglingatími fyrir próf:

56
29. apríl

2. fyrirmynd.

STÝRIMANNASKÓLINN Í REYKJAVÍK

PRÓFSKÍRTEINI

N. N. (fullt nafn)

fæddur (fæðingarstaður, fæðingardagur og -ár)

hefir staðizt

hið meira fiskimannapróf

samkvæmt lögum nr. 100, 23. júní 1936, um stýrimannaskólann í Reykjavík,
og hlotið þessar einkunnir:

Í stærðfræði	1 eink.		stig
– siglingafræði	6 —		—
– notkun sextants	1 —		—
– siglingareglum	1 —		—
– merkjagjöfum	1 —		—
– sjómennsku	2 —		—
– íslenzku	2 —		—
– dönsku	1 —		—
– ensku	1 —		—
– sjórétti	1 —		—
– bókhaldi	1 —		—
– heilsufræði	1 —		—
– vélfræði	1 —		—
– ritleikni	1 —		—

Aðaleinkunn stig

sem verður meðaleinkunnin, og hefir hann því staðizt prófið

með einkunn.

Stýrimannaskólinn í Reykjavík, árið 19....

.....

forstöðumaður.

Hæsta einkunn við prófið er 8 stig og hæsta aðaleinkunn því 168 stig.
Til þess að standast prófið þarf:

Í siglingareglum ekki lægra en .. 5 stig

– íslenzku minnst 8 —

– siglingafræði minnst 24 —

– meðaleinkunn minnst 4 = aðaleinkunn minnst 84 stig.

Siglingatími fyrir próf:

3. fyrirmynd.

56

29. apríl

STÝRIMANNASKÓLINN Í REYKJAVÍK

PRÓFSKÍRTEINI

N. N. (fullt nafn)

fæddur (fæðingarstaður, fæðingardagur og -ár)

hefir staðizt

farmannapróf

samkvæmt lögum nr. 100, 23. júní 1936, um stýrimannaskólann í Reykjavík,

og hlotið þessar einkunnir:

Í stærðfræði	2	eink.		stig
– siglingafræði	9	—		—
– notkun sextants	1	—		—
– siglingareglum	1	—		—
– merkjagjöfum	1	—		—
– sjómennsku	3	—		—
– landafræði og veðurfræði	1	—		—
– íslenzku	2	—		—
– dönsku	2	—		—
– ensku	2	—		—
– þýzku	2	—		—
– sjórétti	1	—		—
– heilsufræði	1	—		—
– bókhaldi	1	—		—
– viðskiptafræði	1	—		—
– eðlisfræði	1	—		—
– vélfræði	1	—		—
– ritleikni	1	—		—

Aðaleinkunn stig

sem verður meðaleinkunnin, og hefir hann því staðizt prófið

með einkunn.

Stýrimannaskólinn í Reykjavík, árið 19....

forstöðumaður.

Hæsta einkunn við prófið er 8 stig og hæsta aðaleinkunn því 264 stig.

Til þess að standast prófið þarf:

Í siglingareglum ekki lægra en .. 5 stig

– íslenzku minnst 8 —

– siglingafræði minnst 36 —

– meðaleinkunn minnst 4 = aðaleinkunn minnst 132 stig.

Siglingatími fyrir próf:

STÝRIMANNASKÓLINN Í REYKJAVÍK

PRÓFSKÍRTEINI

N. N. (fullt nafn)

fæddur (fæðingarstaður, fæðingardagur og -ár)

hefir staðizt

skipstjórpróf á varðskipum ríkisins

samkvæmt lögum nr. 100, 23. júní 1936, um stýrimannaskólann í Reykjavík,

og hlotið þessar einkunnir:

Í stórskotafræði	1 eink.		stig
– mælingafræði	2 —		—
– alþjóðamerkjum	1 —		—
– alþjóðarétti	1 —		—
– ensku	2 —		—
– þýzku	2 —		—
– líkamsæfingum	2 —		—
– ritleikni	1 —		—

Aðaleinkunn stig

sem verður meðaleinkunnin, og hefir hann því staðizt prófið

með einkunn.

Hæsta einkunn við prófið er 8 stig og hæsta aðaleinkunn því 96 stig.

Til þess að standast prófið þarf 48 stig.

Stýrimannaskólinn í Reykjavík, árið 19....

forstöðumaður.

21. gr.

Nöfn þeirra, er ganga undir próf, skal rita í bók, sem atvinnumálaráðuneytið löggildir, og sem geymist í stýrimannaskólanum. Skal í henni skýrt frá fullu nafni hvers prófsveins, fæðingarstað, fæðingardegi og fæðingarári, og frá einkunnum þeim, sem gefnar voru við prófið. Inn í hana skal færa öll skrifleg prófverkefni og yfir höfuð ítarlega skýrslu um prófið. Forstöðumaður skólans sér um, að prófbókin sé færð. Hún skal undirrituð af öllum, sem einkunnir gáfu í prófinu.

Prófvottorðin undirritar forstöðumaður einn.

22. gr.

56

Með reglugerð þessari er felld úr gildi prófreglugerð fyrir Stýrimannaskólann í Reykjavík, 16. apríl 1926.

Reglugerð þessi öðlast þegar gildi, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 29. apríl 1938.

Skúli Guðmundsson.

Vígfús Einarsson.

REIKNINGUR

57

yfir berklavarnasjóð Ólafs Halldórssonar konferenzráðs árið 1937.

Höfuðstóll:

Eign frá fyrra ári samkvæmt birtum reikningi:

1. Innstæða í sparisjóðsbók í Búnaðarbanka Íslands	kr. 1240.27
2. Hlutabréf í Eimskipafélagi Íslands	— 200.00
Aukning á árinu samkvæmt neðangreindum reikningi	— 57.52
	Kr. 1497.79

Tekjur:

1. Vextir af sparisjóðsinnstæðu 1937	kr. 49.52
2. Arður af hlutabréfum í Eimskipafélagi Íslands	— 8.00
	Kr. 57.52

Höfuðstóll í árslok 1937:

1. Bankainnstæða	kr. 1297.79
2. Hlutabréf í Eimskipafélagi Íslands	— 200.00
	Kr. 1497.79

Forsætisráðherrann, 18. marz 1938.

Hermann Jónasson.